

MORTEN HANSEN THORNDAL

Ærkedansker perkerdansker

PERSPEKTIVER PÅ INTEGRATION

COLUMBUS

30.1645

Morten Hansen Thorndal: Ærkedansker perkerdansker

Ærkedansker – perkerdansker

– perspektiver på integration

© Forlaget Columbus og forfatteren 2018

2. udgave, 1. oplag 2018

Forlagsredaktion: Peter Brøndum

Grafisk tilrettelægning: Annette Wendelboe Jensen

Tryk: Tarm Bogtryk

Forsideillustration: Polfoto, Per Rasmussen

Fotos: *Polfoto*: s. 11 Ernst van Norde; s. 49 Jacob Ehrbahn;
s. 60 Anders Brohus; s. 91 Rasmus Baaner; s. 95 Henrik Kas-
tenskov. *Scantpix*: s. 43 Simon Læssøe; s. 117 Mogens Flindt.
Wikimedia Comons: s. 9 cyclonebill; s. 22 News Oresund;
s. 23 Adville; s. 45 News Oresund; s. 47 S. Juhl; s. 65 Mogens
Engelund; s. 67 News Oresund; s. 72 ukendt; s. 84 Bob Col-
lowan; s. 89 Nillerdk; s. 103 Ailure; s. 106 Lisa Risager;
Øvrige: s. 36 Facebook; s. 38 Politico; s. 122ø SN.dk Thomas
Olsen, 122n PegasusBlog; s. 126 Facebook;

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner,
der har indgået aftale med Copydan, og kun inden for de i
aftalen nævnte rammer.

Printed in Denmark 2018

ISBN: 978 87 7970 375 9

Forlaget Columbus

Østerbrogade 54 C

2100 København Ø

Tlf.: 35 42 00 51

Fax: 35 42 05 21

www.forlagetcolumbus.dk

info@forlagetcolumbus.dk

Kapitel 3

Integration

og de sociologiske perspektiver

Værd at vide om kapitel 3

Når indvandrere kommer til landet, sker der et møde mellem forskellige kulturer. Normer og værdier kan være meget forskellige. I denne del vil vi forsøge at belyse nogle af de udfordringer, der er forbundet med indvandreres og efterkommeres integrationsproces, ud fra nogle sociologiske overvejelser.

Denne del fokuserer således på:

- Socialisering og identitetsdannelse i det danske samfund
- Stereotyper og fordomme og deres betydning for integrationsprocessen
- Identitetsdannelse og anerkendelsens betydning
- Sociale og kulturelle forskelle
- Fra medborger til modborger – om radikaliserings
- „Det flydende samfund“ og „mennesket som affald“.

3.0 At være dansker eller ikke være dansker – om socialisering og identitetsdannelse

Når man diskuterer indvandrernes og efterkommernes tilknytning til det danske samfund, er det oplagt at beskæftige sig med det enkelte individs socialisering og en deraf følgende identitetsdannelse. Socialisering handler om, hvordan det enkelte individ tilegner sig de værdier, der er gældende for den kultur, man forsøger at blive en del af. Det er en del af socialiseringen, at individet tilegner sig sociale normer, roller og værdier. Denne socialisering er i fokus, når vi beskæftiger os med indvandreres og efterkommeres integrationsproces, da der netop er tale om, at etniske minoriteter skal forholde sig til eller tilegne sig majoritetens værdier, som måske er fremmede for dem.

En **norm** er en adfærdsregel eller en forventning til adfærden. Normer regulerer dermed den måde, vi opfører os på. Der er skrevne og uskrevne regler, som udtrykker forventninger om, at vi opfører os på en bestemt måde. Normer kan dermed både være formelle og uformelle. Formelle normer kan vedrøre eksempelvis love, mens uformelle normer for eksempel kan handle om „god opførsel“.

I samfundet bliver man socialiseret ind i nogle **roller** – det kan eksempelvis være rollen som far, lærer eller bestyrelsesformand. Rollen er betegnelsen for de forventninger, man har til den pågældende position.

Hvordan opfører man sig i Danmark?
Hvilke værdier er gældende for det danske samfund? Det er blandt andet svarene på

disse spørgsmål, det enkelte individ skal tilegne sig gennem en socialiseringsproces. Ofte hører man diskussioner om, „hvornår man er dansker?“ Dette handler netop om en socialiseringsproces. Man kan sige det på den måde, at den enkelte indvanderer eller den enkelte efterkommer tilegner sig en „kulturel kode“, som gælder i det omkringliggende samfund. Socialisering, i forbindelse med etniske minoriteter, handler altså om, hvordan individer fra disse grupper forholder sig til normer og værdier, der kan vedrøre alt fra synet på familien, arbejdet og kønsroller til det politiske medborgerskab, demokrati osv. Socialiseringsprocessen kan let blive udfordrende, grænseoverskridende og problematisk for de etniske minoriteter.

Identitetsdannelse – et resultat af socialiseringen

Identitet betyder enhed eller lighed. Individets identitet opstår, når vi sorterer indtrykkene fra medmennesker, medier og lignende. Med udgangspunkt i disse indtryk, som netop er et resultat af socialiseringen, danner individet sig en opfattelse om ligheder og forskelle mellem sig selv og andre – man får en identitet.

Identitet handler om, hvordan man er relateret til andre mennesker. Hvad er det, der kendetegner det enkelte individ i forhold til andre? Identitet giver det enkelte individ en opfattelse af, hvem man er lig med, og hvem man er forskellig fra. At positionere sig i forhold til andre er en markant del af det at skabe sig en identitet. Identiteter skabes dermed via sociale kategorier. Med udgangspunkt i de sociale kategorier forsøger det enkelte individ at strukturere sin omverden og skabe møn-

stre af ligheder og forskelle. At være „dansk“ eller at være „gymnasieelev“ betyder, at man tilhører en social kategori, hvor man kan fokusere på det, man har til fælles, og dermed komme til at stå i modsætning til dem, der ikke er danske eller ikke er gymnasieelever. Dermed er man godt i gang med at skabe sig en identitet. Et menneske, der lever i det senmoderne samfund, skal forholde sig til mange forskellige sociale kategorier.

Ved en **social kategori** forstår man en kategorisering, der indebærer en gruppering af emner, der har en række elementer til fælles og dermed også en vis lighed med hinanden.

Socialiseringen handler om at indlære de vigtigste sociale kategorier, der er en karakteristisk del af den kultur, man forsøger at blive integreret i. Derfor er det relevant at beskæftige sig med, hvilken rolle de sociale kategorier spiller for de etniske minoriteter. Hvem er det, de etniske minoriteter føler sig i værdifællesskab med, og i hvor høj grad føler de sig ulig etniske danskere og de værdier og normer, som de repræsenterer?

Identiteter er konstruerede. Det betyder, at de er dynamiske. De kan ændre sig med tiden, og det er heller ikke givet på forhånd, hvordan den konkrete socialiseringsproces og den deraf følgende identitetsdannelse vil komme til at foregå i praksis. Identitet handler om:

- Ens selvforståelse – altså *en personlig identitet*
- Hvordan andre mennesker ser på en – altså *en social identitet*.

Identitet handler både om, hvordan man ser sig selv, og hvordan andre ser på en. Når man beskæftiger sig med etniske minoriteters socialisering i det danske samfund, er det oplagt både at forholde sig til, hvordan for eksempel den enkelte indvander betragter sig selv i forhold til det at leve i Danmark, men det er også relevant at beskæftige sig med den sociale identitet – dvs. hvordan for eksempel etniske danskere eller majoriteten forholder sig til de etniske minoriteters tilegnelse af normer og værdier i samfundet. Et godt eksempel på den sociale identitet i forhold til etniske minoriteter ser man tydeligt, når politikere påpeger, at sprogtilegnelse og kendskab til den danske kulturarv er væsentlige aspekter ved en socialiseringsproces i det danske samfund. Omgivelserne stiller krav med udgangspunkt i nogle overvejelser om en social identitet.

Samtidig bør man være opmærksom på, at der selvfølgelig findes kulturforskelle, men kulturforskellenes betydning er afhængig af det enkelte individs konkrete rødder. Hvordan man er blevet opdraget, har stor betydning for, hvilket syn man har på kønsroller, og her er der mange forskellige bud blandt etniske minoriteter, ligesom danske unge bliver opdraget med forskellige bud på kønsrollernes betydning. Man skal være opmærksom på, at det kan være en ret træg proces, når de grundlæggende opfattelser, som man er socialiseret ind i, skal ændres. Når vi diskuterer integration i Danmark, så er der ofte en tendens til at diskutere problemet ud fra den betragtning, at etniske minoriteter meget hurtigt bør assimileres og dermed blive rigtige danskere. I den diskussion er det meget sjældent, man hører, at der er tale om en meget lang proces. Der er forskere, der påpeger, at det tager hen ved tre generationer eller godt 60 år, før nye danskere er

fuldt ud integrerede. Men det ændrer dog ikke ved det faktum, at vi alle står over for den udfordring, at vi hele tiden skal tilpasse os. Samfundets normer og værdier er ikke statiske – de ændrer sig hele tiden. Også det „danske syn“ på kønsroller og familielivet ændrer sig hele tiden.

3.1 Identitetsdannelse i det senmoderne og det traditionelle samfund

Der er gennem de seneste årtier sket en markant ændring i de betingelser, hvorunder identitetsdannelsen foregår. Der er således forskel på de betingelser, som det senmoderne individ vokser op i, og betingelserne for det individ, der er opdraget i det traditionelle samfund. Flere sociologer påpeger, at det senmoderne samfund i højere grad er karakteriseret ved den hastighed, som forandringerne foregår med. I det senmoderne samfund spiller traditionerne en langt mindre betydningsfuld rolle. Det enkelte individ er ikke længere i nær samme grad bundet af traditionen. Der er „frit valg“ på alle hylder ved valg af eksempelvis arbejde og ægteskab. Derfor er et af de væsentligste kendetegn ved det senmoderne samfund den øgede individualisering og en øget aftraditionalisering. Mennesket i det traditionelle samfund har allerede

„fået historien om sig selv fortalt“. Med dét hentydes der til, at det enkelte individ i høj grad er styret af nogle traditioner, der umiddelbart virker uforanderlige og naturlige. Tidligere satte man groft sagt ikke spørgsmålstegn ved, om noget kunne være anderledes. Livet var styret af de handlemuligheder, som var givet på forhånd. Var man den ældste søn på en gård, skulle man selvfølgelig overtage gården og giftes med naboens datter. Man kan sige, at man i langt højere grad end i dag var født ind i en bestemt plads i samfundet. Valgmulighederne var små, og andres forventninger til en var store. Det var bestemt eller det lå i kortene, hvad der skulle ske. Det er derfor, man kan sige, at „historien om en allerede var fortalt“.

I dag er det nærmest utænkeligt at leve under sådanne vilkår. For det senmoderne individ er det vigtigt, at man kan „fortælle sine egen historie“. Det senmoderne menneske vil ikke styres af traditioner. Derimod er der fokus på valgmulighederne. Man ønsker selv at vælge alt lige fra erhverv til ægtefælle, seksualitet og livsholdninger.

Det betyder, at vores syn på fællesskabet har ændret sig i det senmoderne samfund. Man kan sige, at der er sket en forskydning, således at det senmoderne individs fokus på individet og det individuelle i praksis kommer til at indebære et opgør

FORSKELLE MELLEM DET TRADITIONELLE OG DET SENMODERNE MENNESKE.

Det traditionelle menneske	Det senmoderne menneske
„Historien om en selv er allerede fortalt“	„Man fortæller selv historien om sig selv“
Traditionalisering	Aftraditionalisering
„Uforanderlige“ normer og værdier	Foranderlige normer og værdier
Få valgmuligheder for den enkelte	Mange valgmuligheder for den enkelte
Fællesskabsorienteret	Individorienteret

med traditionerne. Der er fokus på det enkelte frie individs mange valgmuligheder. Konsekvensen bliver dog også, at det senmoderne individ føler sig mindre tryk. Det mangler tryghed, fordi fællesskabet ikke er givet på forhånd. Det er netop i fællesskabet, at man har mulighed for at føle sig tryk og veltilpas.

3.2 Når dobbeltsocialiseringen bliver en del af integrationen

Traditionelt har man inden for sociologien opereret med begreberne primær socialisering og sekundær socialisering, når socialiseringsprocessen skulle forklares. Primær socialisering er den grundlæggende form for socialisering, der som udgangspunkt foregår i individets første år og bliver varetaget af primært den nære familie. Anderledes er det med den sekundære socialisering. Den hentyder til den socialisering, der foregår, efterhånden som individet bliver påvirket fra flere sider. Der er med andre ord tale om den socialisering, der foregår i institutioner, i skolen, via medierne, i foreningerne osv.

Med fremkomsten af det senmoderne samfund og den dertilhørende velfærdsstat er det karakteristisk, at der ikke længere er en skarp opdeling mellem den primære og den sekundære socialisering. I det senmoderne samfund er det normen, at begge forældre har et arbejde. Det betyder, at langt de fleste forældre benytter sig af velfærdsstatens muligheder for børnepasning. Selv i barnets første år får „den sekundære socialisering“ stor betydning for barnets opvækst. En stor del af identitetsdannelsen kommer med andre ord til at foregå i institutioner. Dette hænger også godt sammen med, at et af de karak-

teristiske træk ved det senmoderne menneske er, at det enkelte individ i dag lever i forskellige sociale arenaer – man færdes med den største naturlighed i både familien, skolen, den lokale idrætsforening og på arbejdspladsen, samtidig med at medierne i dag spiller en langt større rolle for individets socialisering.

Den svenske sociolog Lars Dencik har netop beskæftiget sig med, at der er to instanser i et barns hverdagsliv – hjemmet og de offentlige institutioner. Barnets opvækst foregår begge steder. Ifølge Dencik er der med andre ord tale om en *dobbelt-socialisering*. Der er tale om to instanser, der er meget forskellige – først og fremmest fordi der er meget forskellige forventninger til barnet. Konsekvensen af denne dobbeltsocialisering for barnet er, at det enkelte barn skal kunne veksle mellem de to instanser. Det enkelte barn skal evne at kombinere de to instanser, hvis der skal skabes et sammenhængende liv for barnet.¹

Lars Dencik har i den forbindelse udarbejdet nedenstående skema (se næste side), der kan være med til at illustrere forskellen mellem den socialisering, der foregår i familien, og den socialisering, der foregår i forskellige offentlige institutioner.

Det enkelte barn lever således et moderne liv i forskellige sociale verdener. Hvor børnene i institutionerne primært er objekter for de ansattes arbejde, er barnet snarere et subjekt i de familiære sammenhænge, hvor man i langt højere grad er følelsesmæssigt involveret. Netop de følelsesmæssige aspekter indebærer, at barnet bliver uerstatteligt i familien, hvorimod et barn i institutioner kan erstattes med et andet barn.

1. Lars Dencik (2005): „Mennesket i postmodernisering“, Billesø & Baltser, s. 21ff.

Børneinstitutioner er en væsentlig del af den dobbeltsocialisering, der foregår i det danske samfund.

GRUNDLÆGGENDE FORSKELLE MELLEM FAMILIE OG DAGINSTITUTION SET FRA BARNETS PERSPEKTIV.

	Familien	Institutioner
Barnets sociale position	Unik Uerstattelig	Lige med andre Udskiftelig
Barnets sociale relationer	Private Gennemvævet af følelsesmæssige bånd	Offentlige Objekt for arbejde
Barn-barn-forhold	Få, stabile Forskellige aldre	Mange, skiftende Samme aldersgruppe

Note: Lars Dencik (2005): „Mennesket i postmoderniseringen“, Billesø & Baltser, s. 23.

3.3 De etniske minoriteter og dobbeltsocialiseringen

I forhold til de etniske minoriteter bliver denne dobbeltsocialisering interessant, da der her let kan opstå problemer og paradokser. Børn af etniske minoriteter vil måske opleve, at der er markant forskel på de herskende normer og værdier i hjemmet, og de normer og værdier, som barnet bliver konfronteret med i skolen, i medierne osv.

Netop fordi mange af de etniske minoriteter er socialiseret ind i en kultur, der ofte har en del traditionelle træk, så kan der let opstå en konflikt mellem værdier baseret på det traditionelle samfund og så værdier, der er kendetegnende for et moderne og sekulariseret samfund. Unge indvandrere, der vokser op her i landet, er ofte fanget mellem to kulturer. På den ene side er de vokset op i et hjem med et bestemt sæt af værdier, og på den anden side bliver de socialiseret ind i et nyt sæt af værdier,

når de får deres gang i daginstitutioner og skoler. I det ene tilfælde er alt besluttet på forhånd, idet traditionen eller religionen fastlægger nogle rammer, hvorunder livet leves, hvorimod det senmoderne samfund er karakteriseret ved den enorme fokus på den individuelle frihed. Der kan her let opstå en konflikt mellem en kultur, der tager udgangspunkt i tradition og autoritetstro, og så det liberale vestlige samfund med dets fokus på det enkelte individs selvstændighed.

Ofte vil forældrene have svært ved at forberede børnene på, hvad der venter dem, da de ikke selv i tilstrækkelig grad kender sproget eller er fortrolige med de herskende normer og værdier. Barnet vil derfor ofte stå mere eller mindre alene med de problemer og dilemmaer, der opstår.

Antropologen Yvonne Mørk er i relation til dette inde på, at unge, der tilhører en etnisk minoritet, vokser op i både en jeg-kultur og en vi-kultur. I institutionerne og i skolen møder de unge en jeg-kultur, hvor der er fokus på det at blive selvstændige individer, hvorimod de i hjemmet møder en vi-kultur, hvor der er fokus på familielivet. Et fokus, der blandt andet er med til at tilsidesætte individuelle forventninger. Det gælder om familiens ve og vel. Traditioner, der undertiden forstærkes af religion, spiller som oftest også en større rolle i vi-kulturer end i jeg-kulturer. Mange vi-kulturer vil se „den danske måde at være ung på“ som et svigt, hvor den unge overlades til sig selv. Her kommer konflikten mellem senmoderniteten og det tradi-

tionelle igen tydeligt frem. Etniske minoritetsunge er både en del af en jeg-kultur og en vi-kultur, og de skal i deres dagligdag forsøge at finde måder at håndtere de konfliktområder, der kan opstå, på.²

Unge mennesker tilhørende etniske minoriteter er dermed fanget i følgende kulturelle forskelle forårsaget af dobbelt-socialiseringen (se skema nedenfor).

Det viser sig, at unge i deres opvækst og under deres uddannelse bevæger sig i flere verdener. Det betyder også, at unge fra de etniske minoriteter let kan komme i en ubehagelig loyalitetskonflikt mellem „det danske liv“ på den ene side og familien på den anden side. Konkret kan det betyde, at forældre på den ene side ofte har et ønske om, at deres børn skal tage en uddannelse, men at de på den anden side ofte sætter spørgsmålstejn ved, om børnene i så høj grad skal „vestliggøres“. I forbindelse med gymnasieforløbet kan det for eksempel få den konsekvens, at forældrene kan have svært ved at se, at unge skal deltage i det gymnasieliv, der ligger ud over det strengt faglige. I hvor høj grad det hører med til at gå på gymnasiet, at man deltager i eksempelvis festerne. Det er et oplagt diskussionsemne i mange indvandrerhjem, hvor de unge står over for nogle vanskelige forhandlinger.

En anden konsekvens af etniske minoritetsunges dobbelt-socialisering er, at for-

2. Yvonne Mørck (1998): „Bindestregs-danskere – Fortællinger om køn, generationer og etnicitet“, Forlaget Sociologi, s. 204 ff.

Jeg-kultur	Vi-kultur
Modernitet	Traditionalitet
Individ	Familie
Individualistisk forståelsesramme	Kollektivistisk forståelsesramme
Alders- og kønsbestemt adfærd er udvisket	Alders- og kønsbestemt adfærd

holdet mellem generationerne kommer til at „vende på hovedet“. Man kan af og til opleve, at det er søskende, der henter deres mindre søskende i børnehaven, fordi ældre søskende er bedre end forældrene til at kommunikere på dansk og dermed har lettere ved at indgå i en dialog med personalet i børnehaven. På grund af børnenes socialisering er de pludselig ikke afhængige af forældrene. Man ser endda, at børnene hjælper forældrene, når de skal i kontakt med eksempelvis det offentlige system. Dette kan i sig selv blive problematisk for kulturer, hvor der bliver lagt vægt på forældrenes og specielt faderens unikke status. En konsekvens kan være, at børnene sætter spørgsmålstejn ved den faderlige autoritet.

3.4 Dobbeltsocialisering – problematisk eller hvad?

Det bliver ofte fremhævet, at unge indvandrere vil have svært ved at håndtere den konflikt, der kan opstå mellem de to miljøer eller to kulturer. Det er muligt, at mange unge indvandrere kommer til at opleve denne konflikt, og det er muligt, at mange unge indvandrere kan have svært ved at overleve denne konflikt, men det er også vigtigt at understrege, at man ikke skal tage denne konflikt for givet. For mange unge indvandrere vil det ikke være et problem. Man kan sagtens forestille sig, at unge indvandrere eller efterkommere agerer „kode-eksperter“, der kan håndtere de forskellige krav, der stilles i forskellige situationer. At leve i en globaliseret verden indebærer netop, at vi skal udvikle os til at blive kodebyttere. Det senmoderne menneske skal netop kunne håndtere det at bytte kulturel kode. Det at kunne hånd-

tere dette er en kompetence, der fokuseres meget på i dag. Andre påpeger langt mere problematiske aspekter. Som vi skal se, senere i dette kapitel, er der faktisk forskere, der påpeger sammenhængen mellem radikaliserings-tendenser og en uheldig dobbeltsocialisering.³

Der er ingen tvivl om, at familien har en vigtig rolle at spille i forbindelse med identitetsdannelsen. Der er selvfølgelig en forskel på en traditionel fællesskabsorienteret familie, som man ser det hos mange etniske minoriteter, og en moderne individorienteret familie, som man finder det i Danmark. Der er forskel på muslimsk familieliv og dansk familieliv, men samtidig er det vigtigt, at man ikke antager en stereotyp opfattelse af forskellene mellem det etniske danske familieliv og det familieliv, som mange etniske danskere lever. Der findes også etniske minoriteter, der lever i moderne familier, og dermed er der ikke altid tale om et modsætningsforhold.

Tre identitetsvalg hos etniske minoriteter

Den norske antropolog Thomas Hylland Eriksen påpeger, at de unge mennesker fra de etniske minoriteter står over for tre typer af identitetsvalg, når de skal socialiseres ind i den danske kultur. De tre former for identiteter, som Thomas Hylland Eriksen beskæftiger sig med, er den rene identitet, en bindestreksidentitet og en kreolsk identitet.

Den rene identitet

Når man beskæftiger sig med integration, handler det ofte om „os“ og „dem“. Der er en skarp adskillelse mellem de forskellige grupper, og risikoen for, at der opstår fjendebilleder, er forholdsvis stor. Når Thomas Hylland Eriksen omtaler den rene identi-

3. Se side 116.

tet, så hæfter han sig netop ved den gruppe af etniske minoriteter, der vælger identitet med udgangspunkt i eksempelvis religion og tradition. I forbindelse med den rene identitet handler det om at være forskellig fra de andre. Enten er man dansker, eller også er man tyrker eller somalier.

Det skaber i sig selv som nævnt potentielle konflikter, men det er kendetegnende, at den rene identitet samtidig skaber orden og forudsigelighed. Der er klare regler for, hvilke krav der er til det enkelte individ, og normer og værdier står ikke til diskussion. Dermed er det enkelte individ ikke stillet over for umulige dilemmaer i form af to modsatrettede værdisæt, hvoraf det ene skal vælges og det anden forkastes.

Thomas Hylland Eriksen påpeger, at mange minoritetsgrupper bevidst vælger den form for identitet, da det er med til at give et positivt selvbillede i et samfund, hvor der kan være en tendens til, at der bliver „set ned på en“ af majoriteten. Problemet er dog, at valget af denne identitet resulterer i manglende integration, og der kan ifølge Hylland Eriksen ligeledes opstå nogle personlige frustrationer, når bærere af den rene identitet bliver konfronteret med et senmoderne samfund, hvor der lægges vægt på det individuelle valg og de mange valgmuligheder.⁴

Bindestregs-identitet

Modsat er det med bindestregs-identiteten. Her forsøger man bevidst at skabe bro mellem to eller flere kulturer. Her drejer det sig ikke om „os“ og „dem“. Her handler det med andre ord om, at man godt kan være dansk-pakistaner eller dansk-soma-

lier. Det enkelte individ forsøger at tilgodese forskellige kulturer. Den unge pakistaner forsøger for eksempel at leve efter pakistanske normer og værdier inden for hjemmets fire vægge, mens den unge pakistaner samtidig forsøger at leve op til de normer og værdier, der er kendetegnende for det danske samfund i dagligdagen på det lokale gymnasium. Med andre ord kan man sige, at der er en skarp adskillelse mellem det offentlige og det private. I det private rum lever man efter én kultur og dens normer og værdier, mens man lever efter ganske anderledes normer og værdier, når man færdes idet offentlige rum.

Bindestregs-identiteten indebærer dog, at der er en skarp adskillelse mellem de to kulturer. Der er således ikke tale om en sammenblanding af de to kulturer, men der er tale om, at det enkelte individ forsøger at efterleve de forskellige værdisæt, alt efter hvilken situation og hvilken rolle som individet står i.⁵

Kreolske identitet

Der er også en tredje mulighed, når man skal vælge en identitet – det handler om den kreolske identitet. Her anerkender man i modsætning til de to andre former ikke eksistensen af adskilte kulturer. Det er ikke længere muligt at finde grænsen mellem de forskellige kulturer. Den kreolske identitet handler om en sammenblanding af forskellige kulturer, for eksempel troende muslimer, der praktiserer deres religion, og samtidig drikker øl og spiser svinekød.

Den rene identitet forsøger at holde kreoliseringen ude, og bindestregs-identiteten forsøger at give et bud på, hvordan

4. Thomas Hylland Eriksen: „Hybrid kreativitet“ i Thomas Hylland Eriksen og Oscar Hemer (red.) „Ambivalens og fundamentalisme“, 1999, Spartacus, s. 18f.

5. Thomas Hylland Eriksen: „Hybrid kreativitet“ i Thomas Hylland Eriksen og Oscar Hemer (red.) „Ambivalens og fundamentalisme“, 1999, Spartacus, s. 19.

Undersøgelsesopgave

Undersøg med udgangspunkt i teksterne på hjemmesiden, hvilke former for identitetsvalg der kommer til udtryk.

Diskuter fordele og ulemper ved de tre identitetsvalg.

man kan leve i et nyt og anderledes samfund med andre værdier og normer, samtidig med at man er tro mod den bagage, man har med sig i form af ens oprindelige kultur. Via den kreolske identitet forsøger man at oprette en ny form for identitet med helt nye værdier og normer.⁶

6. Thomas Hylland Eriksen: „Hybrid kreativitet“ i Thomas Hylland Eriksen og Oscar Hemer (red.) „Ambivalens og fundamentalisme“, 1999, Spartacus, s. 19f.

Hvad er danskhed?

3.5 „Danskhed“ og spørgsmålet om stereotyper og fordomme

Vi lever i en globaliseret verden. Man siger lidt populært, at verden er blevet mindre. Det betyder, at det senmoderne individ skal forholde sig til flere og andre problemer og udfordringer end mennesket i det traditionelle samfund, der primært var lokalt funderet. Globaliseringen betyder ligeledes, at vi dagligt bliver konfronteret med flere forskellige kulturer, som vi skal forholde os til.

Jeg er dansker – om identitet og det nationale fællesskabs betydning

Individer søger efter fællesskaber, fordi fællesskaber giver tryghed. Som tidligere nævnt er en væsentlig del af identitetsdannelsen, at individet identificerer sig med en gruppe, og dermed opstår der en vigtig følelse af at „være af den samme slags“. Man deler noget eller har et værdifællesskab med de andre i gruppen. Man tilhører den samme sociale kategori. Hele integrationsdebatten handler også om „sociale kategorier“. For eksempel foregår der løbende en debat om „danskhed“, eller hvad det vil sige at være dansker. Det vil vi kort fokusere på i det følgende.

I efteråret 2016 var der i debatprogrammet „Debatten“ en heftig diskussion, hvor Martin Henriksen (DF) påpegede over for